

taleser her fra Thinget om hele Amtmandsinstitutionen, og dernæst forekommer det mig ogsaa, at det kunde være fuldstændigt rigtig, om man snart udtaler her, og det tror jeg egentlig, at selv det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgkreds (Singerslev) er enig med os i, at Amtsrådernes nuværende Stilling ligeoverfor Amtmændene ikke er heldig ret mange Steder. Jeg er temmelig sikker paa, at det i og for sig ikke nogetsteds er Amtmændene, som man har noget imod, men at det er den noget uheldige Stilling, som Amtmanden staar i, idet han baade staar som Regjeringens Tilhynsmand, eller hvad jeg skal kalde ham, og tillige som Stemmegivende. Noget Andet var det selvsølgelig, om han i Raadet sad, som f. Ex. Ministrene sidde her i Folkethinget, og kunde vejlede Raadets Medlemmer. Naaget jeg forrige Gang var med til at stemme for Nedlæggelsen af Amtmandsinstitutionen, vil jeg dog, idet jeg gaar ud fra, at dette Forslag ogsaa bliver henviset til det Udvalg, der behandler de øvrige Lønningslove, og hvoraf jeg har den Ære at være Medlem, for mit Bedkommende sige — og det Samme tror jeg vistnok vil komme til at gjælde for de Allerflestes Bedkommende — at man vil have meget vanskeligt ved nu at affkaffe denne Institution, fordi man ikke godt kan have det Overblik over den stærke Indflydelse, en saadan Affkaffelse vilde medføre, paa mange andre Punkter. Der falder min Tanke sammen med det ærede Medlems for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther). Man staar i mange Tilfælde meget slet i Udvalget, naar man ikke har Ministerens Tilslutning. Jeg kan heller ikke ret være enig med den høitærede Minister i, at disse os forelagte Lønningslove ikke indeholde Andet, end den befalede Revision; der er i næsten enhver af disse Lønningslove Et og Andet, som til en vis Grad gaae en Organisation. Der er i flere af dem hele Klasser af Embedsmænd opførte som pensionsberettigede, som man ikke har i de nuværende Love, i nogle af disse Love er der dernæst nye Embedsmænd foreslaaede o. s. v., og det er i det Hele noget vanskeligt for Udvalget at danne sig nogen rigtig Mening om alle disse Spørgsmaal. Vi have her en Mærkelighed, forekommer det mig, ogsaa i denne Lov, og det er hele Spørgsmaalet om den grønlandiske Handel. Jeg finder det i høieste Grad forunderligt, at de derunder ansatte Mænd skulle betragtes som Embedsmænd. Det forekommer mig, at de ingenlunde kunne gaa ind under den samme Betragtning som Statens øvrige Embedsmænd, og navnlig, at de ikke burde være pensionsberettigede osv. Dernæst synes jeg ogsaa, at det er noget forunderligt, at en Gartner skal være pensionsberettiget, nemlig Inspektøren over de kongelige haver, der jo er en Gartner. Jeg synes, det er i høieste Grad forunderligt, at man skal have saadanne Folk opførte her med Pensionsret. Det er ogsaa

af den Slags Ting, om hvilke jeg tror, at Grundten til, at de kom med sidste Gang, var den, at Lovforslaget blev vedtaget den sidste Dag, Rigsdagen var samlet, thi alle disse Mænd havde det forrige Udvalg negtet Pensionsret; ja endogaa i det daværende Forslag, som det var forelagt af Ministeren, var, saavidt jeg erindrer, alle Embedsmænd under den grønlandiske Handel ikke opførte som pensionsberettigede med Undtagelse af Gøfen, men de bleve senere indførte, og jeg tør nok sige, at Grunden til, at Lovforslaget fik den Stikkelse, det har, var den, at det blev vedtaget den sidste Dag, Rigsdagen var samlet. Jeg kan ikke, hver Gang jeg ser paa den kongelige Landbohøjskole derude og tænker paa de Lønninger og alle de andre Summer, den koster os, frigjøre mig for at nære en stærk Liviol om, at disse Udgifter staa i et endogaa nogenlunde ret Forhold til den Nytte, de gjøre. Det skal ikke rettes som en Anke mod Lærerne ved selve Højskolen, og derfor er det noget vanskeligt at faae det forandret; men de uheldige Forhold, der finder Sted derude, ere grundede paa Veligheden af selve Højskolen. Jeg er sikker paa, at en hel Del af den Ungdom, der bliver oplært paa denne Højskole, tager meget ofte fejl, naar den kommer ud i det praktiske Liv, idet de Forsøg, der gjøres derude, ikke kunne bestaa deres Prøve, naar Eleverne overføres dem under andre klimatiske Forhold. — Jeg skal slutte med disse Bemærkninger.

Berg: Saavidt jeg forstod den meget ærede Justitsminister, mente han, at ved dette Lønningsforslag kunde man ikke have Ret til at fremsætte Forslag om væsentlige Forandringer i de Institutioner, hvorom der var Tale i selve Lovforslaget. Mulig er det en Misforstaaelse fra min Side, og i saa Fald kan den falde bort. Jeg vil for det Første sige, at fra den Betragtning er selv Regjeringen ikke gaaet ud ved Lovforslag, som den har forelagt i Genhold til Revisionsbestemmelser. Thi vi have faaet forelagt Forslag fra Regjeringens Side paa andre Omraager, hvor der har været meget stor Forandring fra det tidligere Bestaaende, skjøndt det var i Genhold til Revisionsbestemmelsen, at de bleve os forelagte. Jeg vil endvidere sige, at i den Henseende maa der være fuldstændig Frihed tilstede saavel fra Regjeringens som fra Thingets Side. Naar Lovforslag forelægges, er det ikke blot, i alt Fald forekommer det mig saa, i Genhold til Revisionsbestemmelsens egen Karakter, men selvsølgelig ogsaa i Genhold til en grundlovmæssig Ret. Det var Regjeringens Pligt at forelægge disse Lønningslove, deri er jeg aldeles enig; men jeg er ikke enig i den næste Sætning, at det er Rigsdagens Pligt at forhandle disse Love. Jeg kjennder ingen anden Pligt for Rigsdagen med Hensyn dertil, end hvad Rigsdagen selv maatte behage at bestemme. Jeg kjennder ingen Lovbestem-